

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 „
Negyedévre . . . 2 „
Egyes szám ára 16 fill.

ABONYI

UJSÁG

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó:

TEMESKÖZY GERZSON

Nyitlterek, hirdetési díjak és előfizetések a szerkesztőséghez küldendők.

Közélemezésünkről.

Végre van tehát élelmezési hivatalunk és vezetőt is találtak az élére; valóban itt lenne az ideje, hogy rendet teremtsenek e téren.

Ismeretlen ur vállalta el a vezetést, kinek neve még nem program, — így, személyes tulajdonságait nem ismerve, működését illetőleg jóslásokba nem bocsátkozhatunk; minden esetre jobb így, mintha olyas valaki került volna a hivatal élére, ki balsikereken kívül egyéb működést nem tud felmutatni.

Nézzük azonban e kérdést tekintet nélkül személyes vonatkozásaira. Hogyan is jutottunk ennyire s mi volt és mi az oka a mai helyzetnek?

A háboru első két havában nagy olcsóság volt; — szeptemberben azonban megérkeztek a galíciai menekültek, és erre az árak emelkedni kezdtek, nem mintha a menekültek nagy száma tette volna ezt indokoltá, hanem — mert a vendégek elkezdtek spekulálni, összevásárolták a készleteket s egyes árúkat, pl. a rizskása egyszerűen eltűntek a fogyasztók elől, hogy később jóval nagyobb áron ismét láthatók és kaphatók legyenek.

Ezzel egyidejűleg a tanyákon és falvakban megjelentek az ügynökök s egymást tullicitálva hajszolták a babot sőt nemesak az ügynökök, hanem mások is, kik azelőtt azt sem tudták, mi fán terem a bab, — babot vásároltak. Hihetetlenül felverték az árakat s kezdetét vette a készletek felhalmozása és elrejtése. És ami történt a rizksásával, babbal, az történt elébb-utóbb egyéb élelmiszerekkel is.

A jó példa hamar talált követőkre az ipar terén is, — itt bár később kezdtek az árak emelkedni, — de viszont alaposan lefőzték a mezőgazdaság terményeit, mert míg az elébbiek 70—100%-kal drágultak, — az ipari cikkek 200—600%-os áremelkedést értek el.

A kereskedelem kezdte meg az árdragítást s az ipar állandósította, mert annak a gazdának meg kell keresni a

megélhetéséhez feltétlenül szükséges csizma, ruha, cukor, szappan, gazdajavítások stb. árát, — másképp gazdagságát nem folytathatja. A napszám emelkedése az általános drágaság közepette szintén indokolt.

És a nagy árak dacára nem halt és nem is fog éhen halni senki sem, mert takarékos beosztással jut mindenkinek elég.

De ha rendet akarnak teremteni, ami valóban kívánatos lenne, ez csak az esetben lesz lehetséges, ha megtörik a spekuláció erejét, — amit a kötelező és szigorú büntetési szankcióval ellátott bejelentési és jegyrendszerrel érhetnek el — és az ipari cikkek árát is maximalják.

És ha erre vállalkozik a hivatal vezetője, vagy ennek hatásköri hiánya miatt a kormány, — feltétlen eredménnyel fog ez a vállalkozása járni, mert mellette lesz az egész ország fogyasztó közönsége, kis és nagy birtokosai és munkásai pártkülömbőség nélkül, őszinte lelkesedéssel, mert az már igszán tűrhetetlen állapot, hogy egy kiló cukorért vagy zsirért mozgósítani kell az egész rendőrséget vagy a legmagasabb összekötéseket.

Dr. Rózsa Elemér.

Szombati levelek.

Lux Terka, ez a genialis író nő foglalkozik egyik cikkében arról a roppant ellentétekről melyeket a háboru viszonyok vetettek felszínre, vagy teremtettek meg.

„A háborus mulatozás — írja — a mindennapi élet megszakíthatlan ipar és kereskedelmi tovább mozgásáért elnézhető botlás“ . . .

Hát bizony nagy gyerekek vagyunk, elkezdve születésünk percétől koporsónk bezártáig. Egész életünkön körörsztül nem tudjuk nélkülözni a gyámolítást: nem tudjuk korlátozni szenvedélyeinket; leküzdeni beteges hajlamainkat s ezeknek káros, sokszor szánalomra, többször megvetésre, néha nevelésre való tünetei a háboru viszonyok között tüntek elő.

Szegényleni való tünete az emberi gyöngeségnek az is, hogy nem a háboru keservek tartanak vissza bennünket a korcsmai mulatozásoktól s az eféle orgiáktól, hanem mert a szolgabíró becsuklja a korcsmákat.

Valamikor régebben már elmélkedtem e hasábocon arról, hogy csunya mesterség az emberi gyöngeségekből élösködni, azonban erről hiába minden lamentáció; voltak, vannak, lesznek gyöngé emberek és csunya mesterségek, mely utóbbiak között nem egy társadalmi és állami szabályokon nyugszk s nem is lenne az valami nagy baj, ha azok a szabályok betartatnának, de amig azok ellen az embereknek csak egy milliomodrésze prédikál, kilencszázkilencvenkilencezredrésze pedig csak fülel és pálinkát főz, vagy iszik, addig bizony okos dolog a kocsmákat idejekorán becsukdosni, uoha van most itt-ott elég fölösleges, könnyen összegyűlt pénz, melynek visszafolyogására nem árt fojyókákat csinálni. Csak-hogy azok a folyókák ne a pöcegödörökbe vezessenek, hanem a kulturához, melyre ha valaha, úgy ma és a háboru után fölöttébb szükségünk lesz, ha itt fenn akarunk maradni nemzetnek és magyarnak.

Pedig nem azon az uton járunk még most sem, amely a nemzeti nagysághoz vezet. Még mindig az egyéni boldogulás, a testi gyönyörök megszerzéséhez szükséges anyagok harácsolásán fáradozunk. A társadalom jövőjéért csak néhány idealista, a nemzet nagyságáért pedig csak a fronton küzdenek.

Aki ma a közért dolgozik és szegényen marad, bolondnak tartatik és ez így marad mindaddig, mig több lesz az altiszt s ezeknek kulturmissiójuk a nevelés terén, mint a tanító s ezek kulturális tevékenykedései; mig több lesz a korcsma, mint az iskola; mig nagyobb súlya lesz a vagyonnak, mint az értelemnek, a műveltségnek, addig le a kalappal a — spekulánsok és a „nélkülözhetetlenek“ előtt!

H I R E K.

— **Hőseink halála.** Füleki József 19. h. gye. Bartucz István 29. hgye. Mészáros Ferencz 29 hgye. Pintér János 68.

— **Sebesült katonáink.** Molnár József 68. Pintér Joakhim 68. Beviz István 68. Schilling Endre 68. Szabó Miklós 68. Szabó Sándor 68. Török József 69. Varga József 68. Varró Mihály 68. Veres István 68. Bacsó Antal 68. Rimóczi János 68.

— **Katonáink árvái javára.** Vámos Izidor 20 kor. Egedi József 20 kor. A népségi iroda perselye 14 koronát adományoztak Lény Mihály prellátus, orsz. gyűl. képviselőnk kezeihez.

— **Helye igazítás.** Mult számunkban tévesen közzöltünk Székely Margit adományát menekültjeink javára, mert nem 100 hanem 200 koronát adományozott.

— **A király ajándéka.** Jászkarajenőn Dr Madaras Adorján főszolgabíránk ünnepség keretében, emelkedett beszéd kíséretében adta át a király monogramjával s a magyar czimerral ékesített ezüst órát és ötszáz koronát Seres Istvánnak, akinek kilencz fia, egy onokája és három veje küzd a harctéren. Nekünk is van egy szegény özvegy asszonyunk, kinek nyolcz fia van a harctéren.

— **A kiscgazda hálája.** Biró István kiscgazdát a zagyvarekasi hitelszövetkezet elnökét a hadikölcsön jegyzés-éknél kifejtett eredményes működéséért a király a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. Biró István hálája jelölül a harctéren elesett katonák hátramaradtjai javára 1000 koronát adományozott.

— **Be kell váltani a nikkelt huszfílléreseket.** A belügyminiszter leiratot intézett az összes hatóságokhoz, hogy saját hatáskörükben is hassanak oda, hogy a nikkelt husz fílléreseket minél előbb váltsa be közönség vaspénzra, mert a beváltás eddig nagyon lassan halad előre.

— **Az 1866—1884. évi születésű népfőlkölkötelesek behívása.** A október 2-ra behívott 1869—1871 évi születésű népfőlkölkök november 3-ra kötelesek bevonulni, az október 10-ére behívott 1872—1884 évi szűl. népfőlkölkök pedig nov. 16-ára.

— **Ausztriába csak a földmivelésügyi miniszter engedélyével** lehet további intézkedésig szarvasmarhát, ide értve a borjút és bívajt is, kivinni, még pedig akár élő, akár leölt állapotban, Nagyon kívánatos volna, ha ezt a tiltó rendelkezést a sertés kivételre is kiterjesztenék!

— **Az állatállomány takarmányozásáról** a következő értesülést kapjuk. Az alispánok a belügyminiszter leirata értelmében minden hónap elsején és 15-én kötelesek jelentést tenni arról, hogy a vármegyében kik és hányan foglalkoznak sertéshizlalással. A hivatásos baromfikereskedők csak abban az esetben kaphatnak tápanyagot a hizlaláshoz, ha beleegyezésüket adják a hizlatt baromfi esetleges rekvirálásához. Itt említtük meg, hogy az árpából vagy zabból darabonként és hónapoként aprómarhának 3, sertés részére 30, fejős tehénnek 60, növendék jószágunk 90, igás szarvasmarhának 90, igásló részére 120, bérkocsi lovak részére 190 és növendék csikók részére 60 kilogramm tárt-ható vtssza.

— **A felmentést kérők bevonulásának elhalasztását a miniszter nem engedélyezte.** A ipari és kereskedelmi érdekképviselések körében megzivilánult az az óhaj, hogy a folyó évi október hó 2. és 10. napján bevonulni kötelesek közül azok, akik felmentés iránti kérvényük elintézéséig polgári alkalmazásukban megmaradhassanak. A kereskedelmi és iparkamara, mint az az érdekeltségek előtt ismeretes, ily értelmű halasztás kieszközölése iránt a kereskedelemügyi miniszterhez fordult, ki azonban távirati uton arról értesítette a kamarát, hogy ily halasztások a hadihelyzetre való tekintettel ki nem eszközölhetők.

— **Hőseink szobrára** Győre Győző főhadnagy 10 K-t adományozott.

— **Közönségünk figyelmébe.** Csütörtökön éjjel Tóth Károly földmives népfelkelő háza leégett. Ez volt minden vagyona, még biztosítva sem volt. Ő maga is, egy felnőtt fia is a hazáért küzd, szenved, családja most hajléktalan A könyörületes lelkekhez fordulunk a szerencsétlen család felszegélyezésére. Többet helyszüke miatt nem írhatunk, de talán felesleges is. Adományokat elfogadunk. Eddig adományoztak: Lévas Mihály 20 K, Dobozy Kálmán, Fraitz Gábor, Görk Gyula, Kubinyi Béla, Temesközy Gerzson 2—2 K.

— **Megdrágul a vasuti fuvarlevélis.** Szaporítani kell az állami jövedéket. Ez készletli a kormányt arra, hogy a fuvarlevelek délyegtlittekét is felemelje. Ez eddig igen jelentéktelen összeggel szerepelt a bevételek közt, mert 38 kilométeren belüli forgalomban 2 fillér, ennél nagyobb távolságban pedig 10 fillér volt a fuvarlevelek bélyege. Az új rend szorint az emelkedés igen jelentékeny lesz mert a darab áruknál a fuvarlevélbélyegek 30 fill. kocsiakományok után a vasuti forgalomban 5000 kgr. után hajó küldeményeknél pedig 10,000 kgr. után 1 kor. 20 fillér lesz a bélyeg illeték.

— **Tömegélelmezést létesít Kecskemét.** A közgyűlés u. is felhatalmazta az ottani tanácsot, hogy létesítsen tömegélelmezést a közlelmezési hitel terhére. Az egyre nehezebb váló megélhetési viszonyok miatt állit fel Kecskemét tanácsa egy közös konyhát a a kisebb hivatalnokok, kereskedők és iparosok számára, aztán még egy népkonyhát az alsóbb rendű városi alkalmazottak, szolgák, rendőrök ezek családjai s a nép számára.

— **Mindent hadseregnek!** A honvédelmi ministerium Hadségélyező Hivatala a hadsereg részére szükséges olajok pótlására az olajtartalmu magvakat begyűjték. Kéri a nagyközönséget, hogy az olajtartalmu magvakat a barack, napraforgó, tök szilvamagvakat szeretetadományképpen minél nagyobb mennyiségben beküldjen sziveskedjék. különösen nagy súlythelyez a hivatal a lekvár és pálinkafőzésnél visszamaradt szilvamagvakra. Egy kis áldozatkészséggel ezreket éro nyersanyag megteremtésében segédkezik az, aki a rendes körülmények között veszendőbe menő értékeket összegyűjti és a Hadségélyező Hivatalnak Budapest V. Akadémia utca 17. szám beküldi. A csomagokat bármely postahivatal vagy vasutiállomás ingyen továbbítja, ha azokat kívül Gyógynövény jelzéssel látja el.

— **A mai rendkívüli drága vllágban** érdekes tudnunk azt, hogy máskor is volt ám drágaság, de abból korántsem következik, hogy ezt olcsó világ ne kövessse. 1817-

ben oly halhatatlan drágaság volt, hogy „tavaszra kelve egy véka búzának az ára 10—12 frt, az árpáé 6—8 frt.” szolgáljon szomorú vigasztalásul!

6773. 1916. kig. szám.

Árverési hirdmény.

Abony köⁿ elöljárósága közhírré tesz, hogy a község tulajdonát képező laktanyai épületek és peⁿig II—III. sz. Flégner Géza által birt hely^{ig} továbbá a fl. számu istálló az V és VI-os számú istállók. A Perényi Ignác által birt 5 szobás lakás, ugyan itt a folytatást képező két szoba, konyha, és végül a Rados Móricz által, birt egy szoba a mozi mellett és a mozi épület a legelőbbit ígérőknek az 1916. évi november hó 6-án hétfőn délelő 9 óraker a község közgyűlési terebmen megtartandó árverésen haszonbérbe adának.

Az átverési feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A megkötött szerződés csak a közgyűlés jóváhagyása után válik jogerőssé.

Abony, 1916. október 6.

Elöljáróság.

6774 1916. kig.szám.

Árverési hirdmény.

Abony község elöljárósága közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező Vajda-féle ház, bolt helység és a lakás, továbbá a vásár és piaci helypénzszedési jog, továbbá az előfogatozás teljesítménye a legelőbbit ígérőknek, illetve a legolcsóbb ajánlat tevőnek haszonbérbe, illetve bérbeadatik az 1916. év november hó 6 napján, hétfőn délután 2 óraker a közgyűlési terebmen megtartandó árverésen, illetve árlejtésen. A feltételek a főjegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A megkötött szerződés csak a közgyűlés jóváhagyása után válik jogerőssé.

Abony, 1916. október 6.

Elöljáróság.

Egy jó állás.

A R. Kath. Olvasó Egylet helyiségeiben a kiszolgálói állás megüresedett, mely különféle haszonveteli joggal van egybekötve. Ajánlatok az egylet elnökéhez, Koncz Pálhoz intézendők e hó végéig.

Eladó

12 hold szőlő és gyümölcsös bevonulás miatt eladó. Czím a szerkesztőnél megtudható.

Bérbeadó telek.

Blaskovich soron 22 m. hold kitűnő szántóföld, ebből 5 hold termőszőlő sok gyümölcsfával, 2 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, zárt felszerrel drót sövényvel bekerítve holdanként 80 koronáért egy vagy több évre bérbe adatik. Birtokot olt alkalmazott Bárány vinczellér bemutatja. Érdeklődők levélben vagy személyesen sürgősen forduljanak Gróf Keglovich Istvánhoz kecskeméti honvéd huszár kaszárnya.

Eladó

egy 8. H. P. állami magánjáró cséplő garnitúra teljes felszereléssel és egy négyvasu szántó ekével. Szántási üzembem megtekinthető ifj. Lengváry Gyulánál Törtel.